

สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์
ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี
และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กฤษฎีกา และหน่วยงานของรัฐ
ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หลักนิติธรรม
เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุก
ของประชาชนโดยรวม

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ

บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด

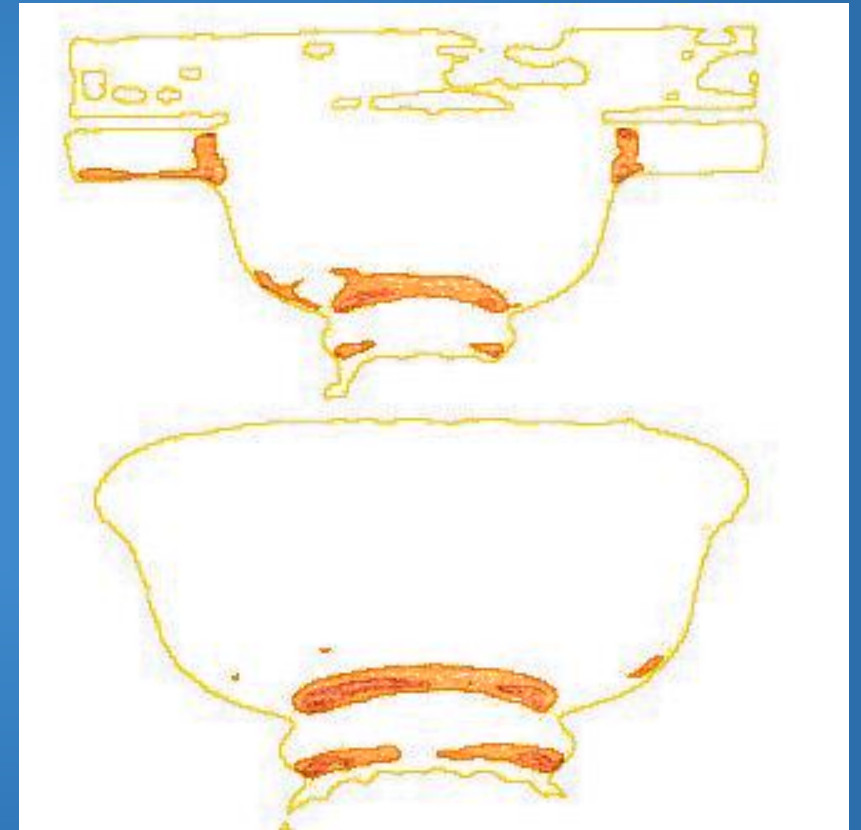
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

บทบัญญัติหรือการกระทำนั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้

เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้ประธานศาล
รัฐธรรมนูญจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างประธานสภาผู้แทนราษฎร
ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครอง
สูงสุด ประธานศาลรัฐธรรมนูญ และประธานองค์กรอิสระ เพื่อวินิจฉัย
ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศ

ไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
คำวินิจฉัยของที่ประชุมร่วมให้เป็นที่สุด และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี

ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล
ย่อมได้รับความคุ้มครอง

ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้
ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

ประชาชนเข้มแข็ง

การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น
บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับ
ความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

แต่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นต้อง ..
ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ
ไม่กระทบความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

เพศแม่ - ย่อมได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

มารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตร
ย่อมได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ

ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ
ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่าง
มีคุณภาพ

การจัดสรรงบประมาณ
ต้องคำนึงถึงความจำเป็นและ
ความต้องการที่แตกต่างกัน
ของเพศ วัย และสภาพของบุคคลด้วย

ได้รับความคุ้มครองป้องกันจากการใช้ความรุนแรง
และปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมทั้งได้รับการบำบัด
ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกระทำ

ชุมชนเข้มแข็งร่วมรัฐพัฒนาชาติ

ชุมชนมีสิทธิอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม ทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

ชุมชนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

ชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการ อันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการปรึกษากับหน่วยงานของรัฐ และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

ปกป้องสิทธิและเสรีภาพในทุกทาง

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

การใดที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

ประชา-รัฐ ต่างมีหน้าที่

ปกป้องสถาบัน

ป้องกันประเทศ

บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

ปกป้องประเทศชาติ

ไม่สร้างความแตกแยก

ในสังคม

ปฏิบัติตามกฎหมาย

เข้ารับการศึกษา

ภาคบังคับ

ใช้สิทธิเลือกตั้ง

โดยอิสระ

รับราชการทหาร

เสียภาษี

อนุรักษ์ธรรมชาติ

ไม่ทุจริต

ขจัดการทุจริต

จัดให้มีสาธารณูปโภค

รักษาทรัพยากร/
วัฒนธรรม/คลื่นความถี่

เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
และรับฟังความเห็นของ
ประชาชน

คุ้มครองผู้บริโภค

จัดการศึกษา

รักษาวินัยการเงิน
การคลัง

ให้บริการสาธารณสุข

เด็กเล็ก 0-3 ปี รัฐมีหน้าที่พัฒนาให้สมวัย – โครงการทุนทรัพย์ – ให้รัฐจัดกองทุนช่วย

เด็กอนุบาล 1 – ม. 3 เรียนกับรัฐได้เรียนฟรี (12 ปี)

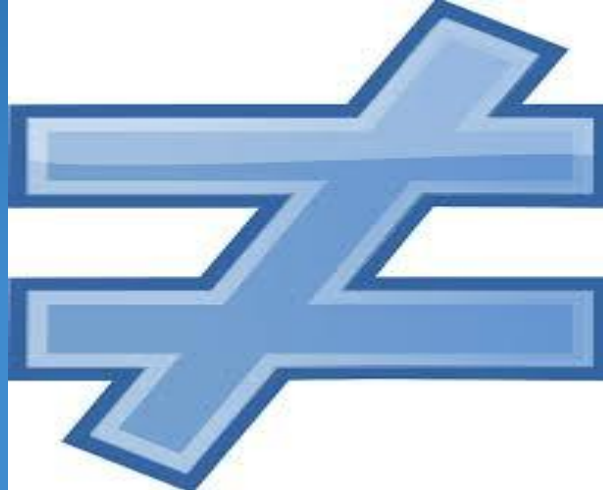
ม. 4-6/ ปวช และประชาชนทั่วไป – ให้เรียนตามถนัด โครงการทุนทรัพย์ ให้รัฐจัดกองทุนช่วย

คนจนคนยากไร้ - ป่วยใช้รักษาฟรี

หน้าที่

เรื่องที่ต้องทำ
ไม่ทำไม่ได้

อำนาจ

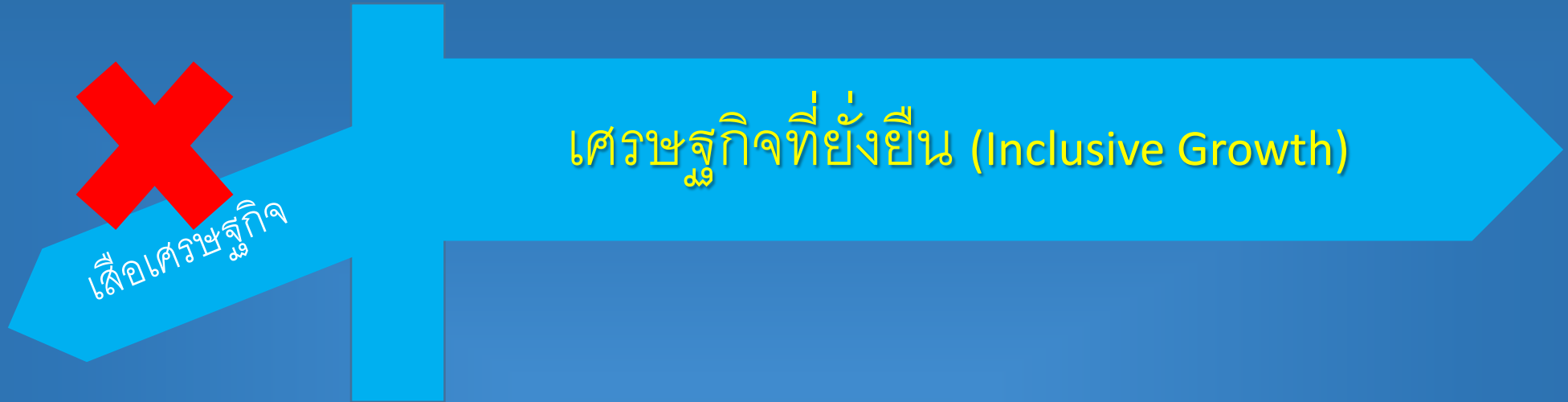

เรื่องสามารถทำได้
แต่จะทำหรือไม่ทำก็ได้

“ยุทธศาสตร์ชาติ” เป็นหลักชัยในการพัฒนา

รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน
เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันของประชาชนและรัฐ
ในการไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน

เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบ
พื้นฐานที่สำคัญของสังคม

รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาศิลป
วิทยาการทุกแขนง

จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของ
ประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

กระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกิน
ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

วางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไป
ตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่
ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจ
ขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

พัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้ง
ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น

จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม

ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มี
คุณภาพและความสามารถสูงขึ้น

วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่
และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

พัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับ
ความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกิน
โดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

รัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร
จำนวน 500 คน

วุฒิสภา
จำนวน 200 คน

สส. เขต
จำนวน 350 คน

สส. บัญชีรายชื่อ
จำนวน 150 คน

ผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติในแต่ละด้าน รวม 20 ด้าน
เลือกกันเองตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศ
ให้เหลือ 200 คน

ปวงประชา ✕ กาบัตร์เดียว

ต้องการบริหารราชการแผ่นดิน ตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผย และมีความรอบคอบและระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม
- (2) รักษาวินัยในกิจการที่เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด
- (3) ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- (4) สร้างเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ผาสุก และสามัคคีปรองดองกัน

ศาล

ศาลยุติธรรม

ศาลปกครอง

ศาลทหาร

หน้าที่และอำนาจ

- (1) พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย
- (2) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร
วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ
- (3) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด

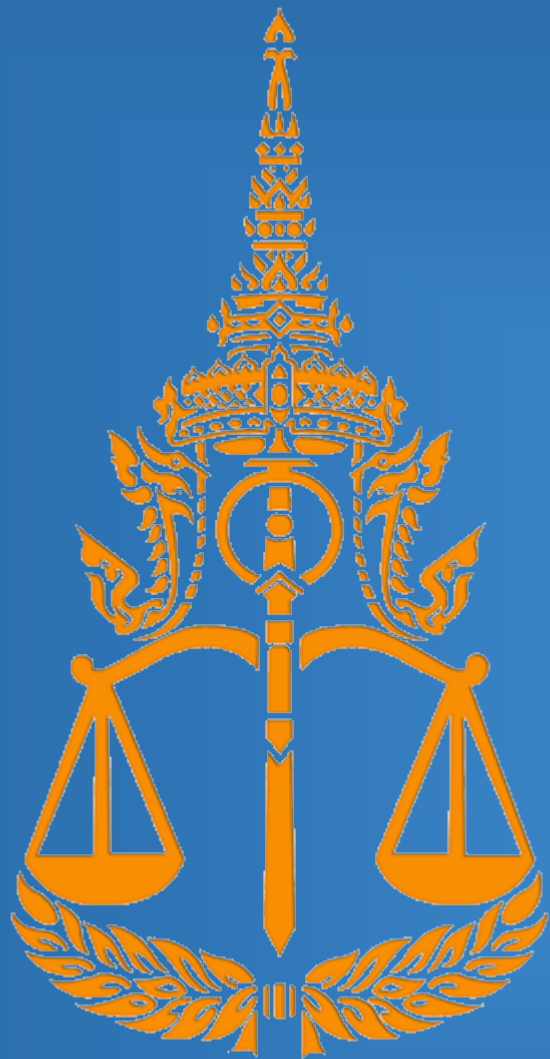
มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และหน่วยงานของรัฐ

องค์กรอิสระ

องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ
และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ

องค์กรอัยการ

องค์กรอัยการมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
และกฎหมาย

พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติ
หน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นตามวิธีการ
และรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถ
ในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์
ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่
ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้

การปฏิรูปการศึกษา - โดยคณะกรรมการอิสระ

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็ก (0-3 ปี) ได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กให้สมกับวัย*

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน (อนุบาล 1) จนจบการศึกษาภาคบังคับ (ม. 3) อย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา หรือให้เด็กหรือประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามความถนัดของตน

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนา คุณภาพและประสิทธิภาพครู*

*ภายใน 2 ปี

การปฏิรูปตำรวจ - โดยคณะกรรมการอิสระ

ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุง
กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ
มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม
ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบ
คุณธรรมที่ชัดเจน โดยต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน
เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีอิสระ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด
มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

บทเฉพาะกาล

- บทเฉพาะกาลเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับชั่วคราวในช่วงระหว่างที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่จนถึงวันที่มีรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญใหม่นี้แล้วเท่านั้น
- รองรับสถานะขององค์กรต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) และที่แก้ไขเพิ่มเติม ว่ายังคงอยู่ต่อไปและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้
- รับรองความมีอยู่และความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายของประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปในระหว่างที่ยังไม่มีรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญใหม่นี้ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้เคยรับรองไว้แล้ว